

EVROPSKA CENTRALNA BANKA

EUROSISTEM

ČETRTLETNO POROČILO O ENOTNEM MEHANIZMU NADZORA

Napredek pri operativnem izvajanju uredbe o enotnem mehanizmu nadzora

V letu 2014 je na
vseh publikacijah ECB
motiv z bankovca
za 20 €.

2014 / 1

© Evropska centralna banka, 2014

Naslov	Kaiserstrasse 29, 60311 Frankfurt na Majni, Nemčija
Poštni naslov	Postfach 16 03 19, 60066 Frankfurt na Majni, Nemčija
Telefon	+49 69 1344 0
Spletna stran	http://www.ecb.europa.eu

Vse pravice so pridržane. Razmnoževanje v izobraževalne in nekomercialne namene je dovoljeno pod pogojem, da je naveden vir.

ISBN	978-92-899-1182-5 (spletna izdaja)
ISSN	2315-3792 (spletna izdaja)
Kataložna številka EU	QB-BM-14-001-SL-N (spletna izdaja)

KLJUČNA SPOROČILA

To je prvo četrtletno poročilo Evropskemu parlamentu, Svetu Evropske unije in Evropski komisiji o napredku pri izvajanju uredbe Unije o enotnemu mehanizmu nadzora (uredba o EMN). Poročilo, ki ga predvideva uredba o EMN, pokriva obdobje treh mesecev, ki se je končalo 3. februarja 2014, dodatno pa še pripravljala dela, ki jih je v obdobju po vrhu euroobmočja 29. junija 2012 opravila ECB v tesnem sodelovanju z nacionalnimi nadzorniki in centralnimi bankami.

Pri prehodnih strukturah, ki jih je ECB vzpostavila v okviru priprav na zagon enotnega mehanizma nadzora (EMN), je bil že dosežen velik napredek, tako da je uredba o EMN začela veljati 3. novembra 2013, kot je bilo predvideno. V nadaljevanju so predstavljeni nekateri najpomembnejši dosežki.

- Razvoj nadzorniškega modela EMN je skoraj zaključen, kar se kaže v osnutku nadzorniškega priročnika – ta pokriva vse naloge in nadzorne procese EMN, tudi odnose med ECB in pristojnimi nacionalnimi organi.
- Ključni koncept nadzorniškega priročnika so skupni nadzorniški timi, ki bodo neposredno nadzirali kakšnih 130 bank, ki se v skladu z uredbo o EMN štejejo za »pomembne«. Sestavo teh timov je na svoji prvi seji opredelil Nadzorni odbor.
- Osnutek okvirne uredbe ECB o EMN je pripravljen, pred sprejetjem pa bo dan še v javno posvetovanje. Uredba o EMN določa, da mora ECB okvirno uredbo o EMN sprejeti in objaviti do 4. maja 2014.
- Opredelitev nadzorniškega poročevalskega okvira EMN – ta določa potrebne podatke za nadzorniški model EMN – je skoraj končana.
- Celovito ocenjevanje bank, ki bodo verjetno obravnavane kot pomembne (in zaradi tega predmet neposrednega nadzora s strani ECB), je steklo oktobra 2013, opravljeni so bili tudi sestanki z vodstvi 124 ocenjevanih bančnih skupin. Opredeljevanje glavnih značilnosti stresnega testa, ki je eden od dveh dopolnjujočih se stebrov celovite ocene, je koordiniral Evropski bančni organ (EBA).
- Začelo se je začetno mapiranje bančnega sistema euroobmočja. V ta namen je bil pripravljen katalog vseh nadziranih subjektov v pristojnosti EMN, ki kaže notranjo strukturo in sestavo vseh bančnih skupin euroobmočja. Določanje pomembnih institucij v skladu z uredbo o EMN se bo začelo, ko bodo na razpolago vsi potrebni podatki.

- Zaposlovanje za potrebe struktur EMN poteka po načrtu. Odziv na do zdaj javno objavljena prosta delovna mesta v EMN, vključno s tistimi za višje in srednje vodstvo, je bil odličen.
- Interna pripravljala dela, ki potekajo v ECB, so dosegla velik napredek, med drugim tudi na področju IT-infrastrukture, poslovnih prostorov, notranjih in zunanjih komunikacij, logistične organizacije ter pravnih in statističnih služb.

Svet EU je 16. decembra 2013 imenoval Danièle Nouy za prvo predsednico Nadzornega odbora.¹ Danièle Nouy je funkcijo nastopila 2. januarja 2014. Nadzorni odbor se je prvič sestel 30. januarja 2014 in sprejel prvi niz formalnih odločitev v zvezi z operativnim izvajanjem uredbe o EMN.

1 UVOD

Uredba o EMN² zahteva, da ECB od 3. novembra 2013 dalje Evropskemu parlamentu, Svetu Evropske unije in Evropski komisiji pošilja četrtletna poročila o napredku pri operativnem izvajanju uredbe.

V skladu z odgovornostjo do Evropskega parlamenta³ in Sveta EU⁴ morajo četrtletna poročila obravnavati zlasti naslednje:

- interne priprave, organizacijo in načrtovanje dela;
- konkretno ureditev, s katero bo izpolnjena zahteva, da je treba ločiti funkcijo denarne politike od nadzorne funkcije;
- sodelovanje z drugimi pristojnimi nacionalnimi organi ali organi Unije;
- morebitne ovire, na katere je ECB naletela med pripravami na nadzorne naloge;
- morebitne druge pomembne dogodke in spremembe kodeksa ravnanja.

Prvo četrtletno poročilo o EMN pokriva obdobje treh mesecev, ki se je končalo 3. februarja 2014, dodatno pa še pripravljala dela, opravljena po vrhu euroobmočja 29. junija 2012.

¹ Glej Izvedbeni sklep Sveta z dne 16. decembra 2013 o izvajanju Uredbe Sveta (EU) št. 1024/2013 z dne 15. oktobra 2013 o prenosu posebnih nalog, ki se nanašajo na politike bonitetnega nadzora kreditnih institucij, na Evropsko centralno banko (UL L 352, 24. 12. 2013, str. 50).

² Uredba Sveta (EU) št. 1024/2013 z dne 15. oktobra 2013 o prenosu posebnih nalog, ki se nanašajo na politike bonitetnega nadzora kreditnih institucij, na Evropsko centralno banko (UL L 287, 29. 10. 2013, str. 63).

³ Medinstitucionalni sporazum med Evropskim parlamentom in Evropsko centralno banko o praktičnih podrobnostih za uresničevanje demokratične odgovornosti in nadzora nad opravljanjem nalog, prenesenih na Evropsko centralno banko v okviru enotnega mehanizma nadzora (UL L 320, 30. 11. 2013, str. 1).

⁴ Memorandum o soglasju med Svetom Evropske unije in Evropsko centralno banko o sodelovanju pri postopkih, povezanih z enotnim mehanizmom nadzora, ki je stopil v veljavo 12. decembra 2013.

Poročilo je pripravila ECB, odobril pa Nadzorni odbor po posvetovanju s Svetom ECB. Drugo četrtletno poročilo bo objavljeno maja 2014.

2 UPRAVLJANJE IN VODENJE

2.1 VODENJE PRIPRAVLJALNIH DEL OD POLETJA 2012 DALJE

Pripravljalna dela za vzpostavitev EMN je po vrhu euroobmočja 29. junija 2012 začela ECB v tesnem sodelovanju z nacionalnimi nadzorniki. Priprave usmerja skupina na visoki ravni za nadzor, ki ji predseduje predsednik ECB, v njej pa so tudi predstavniki pristojnih nacionalnih organov in centralnih bank euroobmočja. Tehnična pripravljala dela je pod vodstvom omenjene skupine na visoki ravni opravila delovna skupina za nadzor, v kateri so sodelovali vodilni predstavniki pristojnih nacionalnih organov in nacionalnih centralnih bank. V okviru omenjene delovne skupine se je oblikovala še projektna skupina, da bi spodbujala komunikacijo in sodelovanje med nadzornimi organi ter usmerjala v priprave vključeno osebje, vključno z nadzorniki, ki so bili napoteni na delo v ECB iz pristojnih nacionalnih organov. Delovna skupina za nadzor je tehnično delo organizirala v naslednjih pet delovnih področij (DP1 do DP5):

- začetno mapiranje bančnega sistema euroobmočja (DP1);
- pravni okvir EMN (DP2);
- razvoj nadzorniškega modela za EMN (DP3);
- razvoj nadzorniškega poročevalskega okvira za EMN (DP4);
- začetne priprave za celovito ocenjevanje kreditnih institucij (DP5).

2.2 VZPOSTAVITEV UPRAVLJAVSKIH STRUKTUR EMN

2.2.1 IMENOVANJE PREDSEDNICE IN PODPREDSEDNICE

Svet EU je 16. decembra 2013 imenoval Danièle Nouy za prvo predsednico Nadzornega odbora. Danièle Nouy je bila imenovana na predlog, ki ga je Svet ECB podal 20. novembra 2013, po zaključku javnega izbirnega postopka, Evropski parlament pa potrdil 11. decembra 2013. Imenovanje, čeprav po hitrem postopku, je potekalo v skladu s koraki, določenimi v uredbi o EMN ter dogovorjenimi z Evropskim parlamentom in Svetom EU.

Podpredsednica Nadzornega odbora bo izbrana izmed članov Izvršilnega odbora ECB. Svet ECB je 22. januarja 2014 predlagal, da se kot podpredsednica Nadzornega odbora imenuje Sabine Lautenschläger, ki je bila nedavno imenovana kot članica Izvršilnega odbora ECB.

Sabine Lautenschläger naj bi nastopila pred Odborom za ekonomske in monetarne zadeve (ECON) v Evropskem parlamentu na zaslišanju, ki bo 3. februarja 2014. Evropski parlament in Svet EU bosta odločila o odobritvi kandidatke, ki jo predlaga ECB.

2.2.2 NADZORNI ODBOR IN USMERJEVALNI ODBOR

V skladu z uredbo o EMN bo nadzorne naloge, prenesene na ECB, v celoti načrtoval in izvajal Nadzorni odbor kot notranji organ ECB. Po imenovanju predsednice so bili pristojni nacionalni organi pozvani, naj imenujejo vsak po enega predstavnika v ta odbor. Kadar pristojni organ ni nacionalna centralna banka, se član Nadzornega odbora lahko odloči, da ga spremlja predstavnik njegove centralne banke. V tem primeru se predstavnika za namene postopka glasovanja skupaj štejeta kot en član.

Uredba o EMN določa, da Svet ECB sprejme interna pravila, ki podrobno določajo njegove odnose z Nadzornim odborom. Svet ECB je 22. januarja 2014 temu ustrezno spremenil poslovnik ECB. Najpomembnejša sprememba je vzpostavitev sodelovanja med Svetom ECB in Nadzornim odborom v skladu s postopkom nenasprotovanja. Po tem postopku se osnutek odločitve Nadzornega odbora šteje za sprejetega, če mu Svet ECB ne nasprotuje v določenem roku, ki ne presega deset delovnih dni. Poleg tega je ECB v svoj poslovnik vključila tudi nekatera pravila glede postopkov Nadzornega odbora, kar na primeren način odraža dejstvo, da je za interno organizacijo ECB in njene organe odločanja v skladu s Statutom ESCB pristojen Svet ECB.

Uredba o EMN tudi zahteva, da Nadzorni odbor sprejme svoj poslovnik, ki se uporablja skupaj s spremenjenim poslovnikom ECB. Ta poslovnik bo vključeval tudi pravila za izbiro članov usmerjevalnega odbora, ki bo pomagal Nadzornemu odboru. Usmerjevalni odbor naj bi štel največ deset članov, vključno s predsednikom, podpredsednikom in enim predstavnikom ECB, njegova sestava pa naj bi zagotavljala pošteno ravnotežje in kroženje med pristojnimi nacionalnimi organi. Poslovnik so pripravili strokovnjaki ECB, decembra 2013 pa je o njem potekalo posvetovanje, v katerega so bili vključeni člani skupine na visoki ravni in delovne skupine za nadzor. Predhodna razprava je potekala na prvi seji Nadzornega odbora 30. januarja 2014. Usmerjevalni odbor naj bi bil ustanovljen februarja 2014.

Uredba o EMN sicer izrecno ne predvideva sprejetja kodeksa ravnanja za člane Nadzornega odbora, vendar se sklicuje na nekatera etična pravila, ki bodo veljala posebej zanje (npr. o nasprotju interesov zaradi poznejše zaposlitve). Ker ravnanje Izvršilnega odbora in Sveta ECB že urejata posebna kodeksa, je bilo odločeno, da je potreben še eden za Nadzorni odbor. Nadzorni odbor je želel poudariti svojo posebno naravo v okviru organizacije ECB, zato je na

svoji prvi seji 30. januarja 2014 razpravljaj o predhodnem osnutku *Kodeksa ravnanja za člane Nadzornega odbora*.

2.2.3 UPRAVNI ODBOR ZA PREGLED IN ODBOR ZA MEDIACIJO

Uredba o EMN določa, da mora ECB oblikovati Upravni odbor za pregled, katerega naloga bo izvajanje internega upravnega pregleda odločitev, ki jih sprejme ECB pri izvajanju svojih nadzornih nalog. Ta interni organ, v katerem bo pet posameznikov z ustreznimi izkušnjami s področja bančništva in drugih finančnih storitev, bo na zahtevo banke pregledal nadzorniške odločitve v zvezi s to banko. Pregled naj bi se osredotočil na postopkovno in vsebinsko skladnost spornih odločitev z uredbo o EMN. Postopke za takšne primere bodo podrobno določala pravila o delovanju Upravnega odbora za pregled. O osnutku tega pravnega instrumenta, ki ga bo obravnaval Svet ECB, je decembra 2013 potekalo posvetovanje s člani skupine na visoki ravni in delovne skupine za nadzor.

Da bi zagotovili ločenost nalog denarne politike in nadzornih nalog, uredba o EMN predvideva dodaten notranji organ, in sicer odbor za mediacijo, ki bo – če bo to zahteval pristojni nacionalni organ – obravnaval ugovore Sveta ECB zoper osnutke odločitev Nadzornega odbora. Odbor za mediacijo bo vključeval po enega člana iz vsake sodelujoče države članice, ki ga država članica izbere med člani Sveta ECB in Nadzornega odbora. O osnutku poslovnika odbora za mediacijo, ki ga bo obravnaval Svet ECB, je decembra 2013 potekalo posvetovanje s člani skupine na visoki ravni in delovne skupine za nadzor.

3 PRAVNI OKVIR

ECB mora za prevzem nalog, ki so bile nanjo prenesene z uredbo o EMN, do 4. novembra 2014 sprejeti številne pravne akte ECB.

3.1 OKVIRNA UREDBA ECB O EMN

Uredba o EMN določa, da mora ECB po posvetovanju s pristojnimi nacionalnimi organi in na podlagi predloga Nadzornega odbora sprejeti okvir, ki bo določal praktično ureditev za izvajanje člena 6 uredbe o EMN (ki se nanaša na sodelovanje med ECB in pristojnimi nacionalnimi organi v okviru EMN). Okvir bo imel obliko uredbe ECB (okvirna uredba), o osnutku katere bo organizirano javno posvetovanje na začetku leta 2014. ECB mora okvirno uredbo sprejeti in objaviti do 4. maja 2014. Kot že omenjeno, je bilo oblikovano posebno delovno področje (DP2) s pravnimi strokovnjaki iz ECB, pristojnih nacionalnih organov in

nacionalnih centralnih bank, ki pomagajo pri teh zakonodajnih pripravah in opravljajo pravno svetovanje v zvezi z drugimi pripravljalnimi deli.

Glavni namen okvirne uredbe je določiti postopke, ki bodo urejali sodelovanje med ECB in pristojnimi nacionalnimi organi.

Okvirna uredba bo pokrivala vidike, na katere se izrecno sklicuje člen 6(7) uredbe o EMN, ki pravi, da naj okvir vsebuje vsaj naslednje:

- metodologijo za ocenjevanje pomembnosti institucij;
- postopke sodelovanja pri nadzoru pomembnih kreditnih institucij;
- postopke sodelovanja v primeru manj pomembnih institucij.

Okvirna uredba bo vključevala tudi vidike, ki presegajo tiste izrecno omenjene v členu 6 uredbe o EMN. Ti vidiki na primer vključujejo zadeve, ki se nanašajo na postopke v zvezi s pristojnostmi za preiskovanje, pooblastili, kvalificiranimi deleži, preklici pooblastil, ureditvijo upravnih kazni, makrobonitetnim nadzorom in tesnim sodelovanjem. Okvirna uredba bo opredelila tudi glavna pravila ustreznega postopanja za sprejetje nadzorniških odločitev ECB, ki se na primer nanašajo na pravico do izjave, dostop do spisov, jezikovno ureditev itd.

ECB mora pred sprejetjem okvirne uredbe organizirati odprto javno posvetovanje.⁵ To se bo začelo 7. februarja 2014, potem ko bo osnutek okvirne uredbe potrdil Nadzorni odbor na svoji prvi seji. Še pred začetkom javnega posvetovanja je bila okvirna uredba poslana pristojnemu odboru Evropskega parlamenta, tj. Odboru za ekonomske in monetarne zadeve (ECON), v skladu z določbami medinstitucionalnega sporazuma med Evropskim parlamentom in ECB.

Poleg tega bo 19. februarja 2014 v prostorih ECB v Frankfurtu na Majni potekalo javno zaslihanje, na katerem bodo zainteresirane strani lahko postavljale vprašanja o osnutku okvirne uredbe.

3.2 INTERNA PRAVILA O LOČENOSTI OD FUNKCIJE DENARNE POLITIKE

Uredba o EMN določa, da mora ECB sprejeti in objaviti vsa potrebna interna pravila, vključno s pravili o poklicni skrivnosti in izmenjavi informacij, da bi zagotovila ločenost med nadzornim in denarnim področjem svojega delovanja ter drugimi nalogami.

---

⁵ V skladu s členom 4(3) uredbo o EMN.

ECB je začela pripravljati osnutek internih pravil, ki bodo zagotovila ločenost, in sicer s kombinacijo organizacijske ločenosti in ločenosti tokov informacij.

Kot že omenjeno, je bil oblikovan neodvisen in od Sveta ECB ločen Nadzorni odbor, ki bo pripravljal in izvrševal odločitve. Svet ECB bo nadzorniške zadeve obravnaval strogo ločeno od ostalih zadev, na ločenih sestankih z ločenim dnevnim redom.

Kar se tiče ločevanja tokov informacij, ima ECB izkušnje z oblikovanjem in vzdrževanjem institucionalne in operativne ureditve, ki zanesljivo ločuje informacije (na primer med informacijami, ki se nanašajo na ECB, in tistimi, ki se nanašajo na ESRB, stoji kitajski zid). Kar se tiče ločenosti med denarno in nadzorno politiko, pa se bodo interna pravila opirala zlasti na sisteme, ki jih ECB že uporablja za upravljanje z dokumenti ter omogočajo varnostne funkcije (npr. skupine/pravice za dostop), s katerimi se dovoljuje/omejuje dostop do dokumentov in map, poleg tega pa se bodo opirala tudi na pravila o zaupnosti, s katerimi je ECB določila razvrščanje svojih občutljivih informacij in ravnanje z njimi.

3.3 UREDBA O ZARAČUNAVANJU NADOMESTILA ZA NADZOR

Več podrobnosti o uredbi ECB o nadomestilih je v razdelku 7.3.

3.4 SKLEP O TESNEM SODELOVANJU

Medtem ko okvirna uredba določa operativno ureditev med ECB in pristojnimi nacionalnimi organi držav članic, katerih valuta ni euro in so že vzpostavile tesno sodelovanje, pa bo postopek za vzpostavitev tesnega sodelovanja podrobneje določen s posebnim sklepom ECB. Pripravljen je že osnutek sklepa ECB o tesnem sodelovanju, ki določa postopkovne vidike v zvezi:

- s prošnjami za vzpostavitev tesnega sodelovanja;
- s presojo takšnih prošenj s strani ECB;
- z možno začasno ali dokončno prekinitvijo tesnega sodelovanja.

Osnutek sklepa ECB vsebuje tudi seznam dokumentov, ki jih je treba priložiti prošnji za vzpostavitev tesnega sodelovanja, predloge za vložitev prošnje in izjavo o skladnosti nacionalne zakonodaje. ECB naj bi osnutek tega sklepa sprejela februarja 2014. ECB do tega trenutka od nobene izmed držav članic, katerih valuta ni euro, ni prejela prijave interesa za vzpostavitev tesnega sodelovanja. Negotovost glede novih vprašanj, ki bi jih verjetno porodila morebitna

aktivacija sporazumov o tesnem sodelovanju, predstavlja za ECB dodaten izziv v okviru njenih priprav.

4 NADZORNIŠKI MODEL EMN

Med najpomembnejše prednostne naloge v okviru pripravljanih del spada razvoj glavnih značilnosti operativnega nadzorniškega modela, ki bo usmerjal delovanje EMN. To delo so opravili strokovnjaki s posebnega delovnega področja (DP3) in je privedlo do oblikovanja nadzorniškega priročnika.

4.1 NADZORNIŠKI PRIROČNIK EMN

Nadzorniški priročnik EMN vsebuje splošna načela, procese in postopke ter metodologijo za nadzor pomembnih in manj pomembnih institucij, pri čemer so upoštevana načela delovanja EMN. Opisuje postopke sodelovanja v okviru EMN in z organi zunaj EMN. Nadzorniški priročnik je predvsem interni dokument, ki ga uporabljajo zaposleni v EMN, vendar je namen pripraviti tudi izčrpno javno različico.

Pomemben del nadzorniškega priročnika je posvečen postopku nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja v EMN, ki je bil razvit z namenom, da bi služil pri nadzorniškem pregledovanju pomembnih in manj pomembnih kreditnih institucij ter pri morebitnem nalaganju posebnih dodatnih kapitalskih zahtev, posebnih zahtev glede razkritij, posebnih likvidnostnih zahtev ali drugih ukrepov tem institucijam.⁶ Postopek nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja vključuje:

- sistem ocenjevanja tveganj;
- metodologijo za kvantifikacijo kapitalskih in likvidnostnih blažilnikov (kvantifikacija v postopku nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja);
- pristop, ki bo omogočil združitev sistema ocenjevanja tveganj, kvantifikacije v postopku nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja ter rezultatov stresnih testov.

Postopek nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja v EMN bo imel celovit pristop, ki bo temeljil na obsežnem nizu podatkov iz sistema ocenjevanja tveganj, iz kvantifikacije kapitalskih in likvidnostnih blažilnikov – vključno s procesoma ocenjevanja ustreznosti notranjega kapitala oziroma ustreznosti notranje likvidnosti v bankah – ter iz stresnih testov od zgoraj navzdol. Te podatke bo na smiseln način združil, kar bo omogočilo kvantifikacijo ustrezne kapitalske in

---

⁶ Člen 4(1)(f) uredbo o EMN.

likvidnostne ravni ter pripravo načrta nadzorniških pregledov, v skladu s širšo oceno tveganj v okviru drugega stebra baselskega okvira, kot jo v EU uvajata direktiva o kapitalskih zahtevah IV in uredba o kapitalskih zahtevah (kapitalski sveženj IV).

Integracija vseh teh dimenzij bo potekala na ravni posamičnih tveganj in na splošni ravni.

4.2 SKUPNI NADZORNIŠKI TIMI

V okviru EMN bo operativni nadzor vsake pomembne bančne skupine ali kreditne institucije opravljal en skupni nadzorniški tim. Vsak tak tim, ki ga bo vodil koordinator iz ECB, bo vključeval številne visoko usposobljene nadzornike iz ECB in pristojnih nacionalnih organov zadevnih držav članic. Odgovornosti tima bodo obsegale načrtovanje in izvajanje letnega načrta nadzora nad dodeljeno institucijo ter uveljavitve in spremljanje izvajanja odločitev Nadzornega odbora in Sveta ECB. Skupni nadzorniški timi bodo lahko predlagali tudi teme pregledov na kraju samem in ukrepali na podlagi svojih ugotovitev.

Koncept skupnih nadzorniških timov kot operativnega instrumenta nadnacionalnega nadzora je bil razvit posebej za EMN. V primerjavi z obstoječim pristopom nadzorniških kolegijev – ki so bili z izjemo dvostranskega sodelovanja do zdaj edino sredstvo za izvajanje nadzora na nadnacionalni ravni – predstavlja koncept skupnih nadzorniških timov številne pristne izboljšave.

Vsak tim bo imel, tako glede velikosti kot glede znanja in izkušenj, takšno sestavo, kot je primerna posebej za poslovni model, profil tveganosti in geografsko razširjenost nadzorovane institucije, v njem pa bodo sodelovali vsi nadzorniki ECB in pristojnih nacionalnih organov, vključeni v nadzor te banke. To zagotavlja celovit pristop k nadzoru čezmejnih bank, saj skupnim nadzorniškim timom omogoča, da svoje dejavnosti opravljajo glede na poseben profil tveganosti teh institucij ter hkrati zagotavljajo njihovo trenutno in prihodnjo skladnost s pravnim in bonitetnim okvirom.

Operativno vodenje skupnih nadzorniških timov bo učinkovito. Koordinator skupnega nadzorniškega tima se bo lahko odzval na nenačrtovane dogodke tako, da bo nadzorniške naloge prerazvrstil glede na pomembnost, preusmeril dejavnosti tima, opozoril vodstvo ECB ali po potrebi zaprosil Nadzorni odbor ali Svet ECB za dodatna navodila in pomoč. Poleg tega bo koordinator upravljal svoj skupni nadzorniški tim na osebni ravni ter člane usmerjal ali vodil, kot bo potrebno.

EMN bo za pomoč skupnim nadzorniškim timom in za zagotovitev nadzorniške doslednosti vzpostavil široko mrežo, v kateri bodo na voljo specialistična znanja in izkušnje ter pomoč. Tako na primer bosta letni proces načrtovanja nadzorniških dejavnosti in organizacija pregledov

na kraju samem centralizirano upravljana. Skupni nadzorniški timi se bodo za pomoč glede posebnih tematskih področij, na primer glede zadev, povezanih z modelom ali tveganji, glede pravnih vprašanj ali tudi za metodološko ali politično podporo lahko kadarkoli obrnili na horizontalne funkcije v ECB in jih zaprosili za dodatno pomoč.

Skupni nadzorniški timi bodo s takim spletom edinstvenih značilnosti postali najbolj celovito orodje nadnacionalnega nadzora. Vendar je treba poudariti, da je uspešnost postopka zaposlovanja ključnega pomena za celoten projekt, saj timi potrebujejo visoko usposobljen kader, če naj bo njihovo delo optimalno. To še zlasti velja za koordinatorje timov, od katerih se zahtevajo bogato strokovno znanje in izkušnje pri nadzoru ter vodstvene izkušnje na nadnacionalni ravni.

4.3 SISTEM OCENJEVANJA TVEGANJ V EMN

Sistem ocenjevanja tveganj v EMN sloni na kombinaciji kvantitativnih kazalnikov in kvalitativnih vhodnih podatkov. Ni zgolj mehanističen pristop, pač pa dopušča presojo na podlagi jasno opredeljenih načel, tj. »omejeno presojo«. Zasnovan je tako, da velja za vse banke v EMN, ne samo za pomembne, zaradi česar je pri njegovi uporabi potrebna proporcionalnost.

Metodologija za ocenjevanje tveganj nadziranih institucij je bila razvita po posamičnih kategorijah (poslovno tveganje in dobičkonosnost, kreditno tveganje in tveganje nasprotne stranke, vključno s preostalim tveganjem, obrestno tveganje v bančni knjigi, tržno tveganje, tveganje listinjenja, operativno tveganje, zavarovalno tveganje, tveganje koncentracije (med tveganji), interna struktura upravljanja in upravljanje s tveganji, likvidnostno tveganje in kapitalska pozicija).

Ključni cilj sistema ocenjevanja tveganj je, da se pri ocenjevanju lastnega profila tveganosti banke upošteva kar najširši nabor tako kvantitativnih kot tudi kvalitativnih kazalnikov (vključno s tistimi usmerjenimi v prihodnost), njen položaj v primerjavi s podobnimi institucijami in njena ranljivost glede na številne zunanje dejavnike. Pri večini dimenzij ocena loči med ravniho tveganja in obvladovanjem tveganja. Ti vidiki se nato združijo v oceno posamične kategorije, ocene posamičnih kategorij pa se nato združijo v celovito oceno.

4.4 POSTOPEK NADZORNIŠKEGA PREGLEDOVANJA IN OVREDNOTENJA V EMN

Drugi element metodološkega razvoja se nanaša na oceno kapitala v okviru postopka nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja ter na s tem povezano kvantifikacijo likvidnostnega blažilnika, na vlogo stresnih testov ter na nadzorniške ukrepe in komunikacijo.

Kvantifikacija kapitala in likvidnosti v okviru postopka nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja nemoteno združuje vse relevantne razpoložljive informacije. Takšen pristop se uporablja kontinuirano, pri čemer se ocena tveganja in analiza ustreznosti notranjega kapitala oziroma ustreznosti notranje likvidnosti dopolnjujeta, kar daje konsistentno oceno profila tveganosti banke.

Cilj celovitega pristopa je, da štiri perspektive (tj. ocenjevanje tveganja, kvantificiranje kapitala in likvidnosti v postopku nadzorniškega pregledovanja in ovrednotenja, stresno testiranje od zgoraj navzdol ter določanje načrta nadzorniških pregledov) postanejo med seboj povezani deli nadzorniške strategije EMN, pri čemer ne prihaja do vrzeli, podvajanja ali prekrivanja nalog ali ocen, pač pa do združevanja vseh dejavnosti v enoten delovni tok. Doslednost je potrebna tudi med skupnimi nadzorniškimi timi, od katerih bo vsak zadolžen za vsakodnevno nadziranje pomembnih institucij z vidika omenjenih štirih perspektiv.

Celovit pristop izhaja iz sistema ocenjevanja tveganj, pri čemer se predpostavlja, da bo za vsako kategorijo tveganj prikazal ranljivost nadzirane institucije. Pri presoji ravni kapitalizacije in likvidnosti banke je pomembno, da se še pred obravnavo njene kapitalske in likvidnostne pozicije oceni skupna tveganost njenih dejavnosti, saj mora nadzornik v primeru višje tveganosti pričakovati višje lastne vire.

4.5 PROCESI IN POSTOPKI NADZORA TER ŠTUDIJE PRIMEROV

Procesi in postopki nadzora so podrobno opredeljeni v nadzorniškem priročniku. V nadaljevanju so na kratko opisane zadeve, ki jih pokrivajo.

- **Sodelovanje v EMN:** vloga in odgovornost skupnih nadzorniških timov pri vsakodnevnem nadzoru pomembnih institucij; postopki za nadzor na konsolidirani in posamični ravni (tj. na ravni nadrejene družbe in na posamični/podkonsolidirani ravni za članice skupine s sedežem v državi euroobmočja, ki ni država sedeža nadrejene družbe); postopki za izpolnjevanje zahtev v zvezi s sodelovanjem z državami članicami, katerih valuta ni euro in katerih pristojni nacionalni organi so vzpostavili sodelovanje z ECB.
- **Vloge, odgovornosti in postopki pri odločanju v EMN:** pravni vidik; stopnje v procesu odločanja (vključno s hitrimi postopki sprejemanja odločitev); jezikovna ureditev v EMN, ki ureja komunikacijo med ECB in pristojnimi nacionalnimi organi sodelujočih držav članic.

- **Podrobno opredeljeni procesi in postopki v EMN:** za nadziranje pomembnih in manj pomembnih institucij v skladu s tipičnim življenjskim ciklom institucije; izvrševanje nadzora v državah članicah, s katerimi se vzpostavi tesno sodelovanje, kar vključuje skrb, da se nadzorniški načrti v kreditnih institucijah izvajajo v skladu s standardi ECB in s potrjeno ustrezno kakovostjo.

Da bi se pripravila podrobnejša vsebina nadzorniškega priročnika ter preskusila metodologija in koncept skupnih nadzorniških timov, so bile opravljene študije primerov, ki so imele za cilj oceniti vpliv alternativnih politik na izvajanje v praksi. Študije primerov so se za različne vidike metodologije uporabile na isti skupini finančnih institucij.

4.6 PRISTOP EMN DO INŠPEKCIJSKIH PREGLEDOV NA KRAJU SAMEM

Nadzorniški priročnik opisuje tudi pristop do inšpekcijskih pregledov na kraju samem. Poleg tega, da opredeli preglede na kraju samem in pojasni njihove cilje, priročnik podrobno navaja tudi vrste in obseg pregledov na kraju samem ter njihovo organizacijo, tehnike in tipične življenjske cikle.

4.7 JEZIKOVNA POLITIKA

Pravni okvir jezikovne ureditve v EMN določa zlasti Uredba Sveta št. 1 iz leta 1958 o jezikih, ki se uporabljajo v ustanovah EU. V euroobmočju se uporablja 15 uradnih jezikov, v 28 državah članicah pa 24 uradnih jezikov Unije.

Za komunikacijo med ECB in nadziranimi subjekti na splošno velja, da se nadzirani subjekti na ECB lahko obrnejo v kateremkoli uradnem jeziku EU, v katerem jim bo ECB tudi odgovorila. ECB bo odločitve, naslovljene na nadzirane subjekte ali druge osebe (npr. člane uprav, kvalificirane delničarje), sprejemala v angleščini in v uradnem jeziku države članice, kjer ima naslovnik glavno upravo ali stalno prebivališče. Če se odločitev sprejme na podlagi vloge nadziranega subjekta, se sprejme v angleščini in v jeziku, uporabljenem v vlogi. ECB vseeno pričakuje, da bodo številne kreditne institucije, zlasti večje, pristale na uporabo angleščine pri komunikaciji z ECB. Kadar se pravni akt ECB sprejme v angleščini in v kateremkoli drugem uradnem jeziku Unije, so vse jezikovne različice enako verodostojne. Za komunikacijo med ECB in pristojnimi nacionalnimi organi se bo praviloma uporabljala angleščina.

4.8 PREHODNO OBODBJE

Funkcije in naloge, opravljene v prehodnem obdobju, so določene v posebnem koledarju, ki se mesečno ažurira. Podrobnejši glavni načrt opisuje potek vseh dejavnosti, pobud in koordinacij v zvezi s pripravami na EMN, kar se redno spremlja. Vsa zadevna področja prispevajo k izpolnjevanju glavnega načrta in so odgovorna za njegovo izpolnjevanje.

Poleg tega posebno poglavje nadzorniškega priročnika opisuje delovanje EMN v obdobju med datumom začetka veljavnosti uredbe o EMN in datumom, ko bo EMN v celoti prevzel nadzorne naloge, kot tudi obseg nalog, ki se opravijo v tem obdobju.

5 CELOVITA OCENA KREDITNIH INSTITUCIJ

ECB in sodelujoči pristojni nacionalni organi trenutno opravljajo celovito ocenjevanje kreditnih institucij v skladu z uredbo o EMN. Projekt celovitega ocenjevanja tako vodi ECB, ki je zadolžena za podrobno opredelitev zasnove in strategije, za spremljanje izvajanja v tesnem sodelovanju s pristojnimi nacionalnimi organi, za stalno zagotavljanje kakovosti, za zbiranje in konsolidiranje rezultatov ter za dokončanje in razkritje skupne ocene. Pri opravljanju koordinacijske vloge ji pomaga Oliver Wyman, mednarodna svetovalna družba, specializirana za analizo bančnega sektorja. Pristojni nacionalni organi na podlagi centralno določenih podatkov in metodologije izvajajo projekt na nacionalni ravni, s čimer se učinkovito izkorišča lokalno strokovno znanje. Neodvisni revizorji ali svetovalci pomagajo tudi pristojnim nacionalnim organom. Za zagotavljanje doslednosti pri izvajanju tako med državami kot tudi med bankami so bili sprejeti ukrepi za zagotavljanje kakovosti.

ECB pričakuje, da bo rezultate celovite ocene objavila pred novembrom 2014, ko bo prevzela nove nadzorne pristojnosti.

5.1 CILJI IN OBSEG CELOVITE OCENE

Cilji celovite ocene so trojni:

- prvič, spodbujati preglednost, to je povečati kakovost razpoložljivih informacij o položaju bank;
- drugič, popraviti bilance stanja, tako da se določijo in izvedejo potrebni korektivni ukrepi;
- tretjič, kar izhaja iz ciljev pod prvič in drugič, spodbujati zaupanje v bančni sektor.

Informacije o splošnem pristopu k celoviti oceni so na voljo na spletni strani ECB.⁷

V oceno je vključenih 128 kreditnih institucij v 18 državah članicah, ki skupaj predstavljajo okrog 85% sredstev bank v euroobmočju. To so banke, ki bi se po uredbi o EMN lahko šttele za pomembne. Celoten in dokončen seznam pomembnih bank, ki bo pripravljen pozneje v letu 2014, ko bodo na voljo najnovejši statistični podatki, pa bo morda krajši (glej tudi razdelek 7.1).

5.2 GLAVNI ELEMENTI CELOVITE OCENE

ECB bo zagotovila, da bo celovita ocena temeljita in bo zajela glavne vire tveganja. Celovita ocena ima dva glavna dopolnjujoča se stebra, ki sta bila vzpostavljena v okviru centralizirane strukture v ECB.

- **Prvi steber je pregled kakovosti sredstev**, pri čemer bo ECB pregledala kakovost sredstev bank in okreplila preglednost njihovih izpostavljenosti. Ta pregled bo širok in vseobsežen, nanašal se bo na kreditne in tržne izpostavljenosti, bilančne in zabilančne pozicije ter domače in nedomače izpostavljenosti. Zajeti bodo vsi razredi sredstev, vključno s slabimi posojili, prestrukturiranimi posojili in izpostavljenostmi do države. Rezultati pregleda bodo kot merilo uporabljali prag v višini 8% navadnega lastniškega temeljnega kapitala, kot je bil leta 2014 opredeljen v kapitalskem svežnju IV.
- **Drugi steber je stresni test**, ki se bo opravljal v tesnem sodelovanju z EBA. ECB in EBA sta nedavno sporočila dodatne podrobnosti o stresnem testu, metodologiji in odgovarjajočih pragovih kapitalske ustreznosti (8% navadnega lastniškega temeljnega kapitala v osnovnem scenariju in 5,5% navadnega lastniškega temeljnega kapitala v neugodnem scenariju). Ker bo stresni test za banke kot del celovite ocene vključeval kapitalske zahteve, ki bi lahko izhajale iz pregleda kakovosti sredstev, bo končen rezultat bolj zahteven.

Polega tega bi lahko celovito oceno podpirala tudi nadzorna ocena tveganj, odvisno od razpoložljivosti podatkov, prek kontrole/preverjanja konsistentnosti rezultatov iz dveh glavnih stebrov. Cilj bi bil obravnavati ključna tveganja v bankah, vključno z likvidnostjo, stopnjo zadolženosti in financiranjem. Zajemala bi kvantitativno in kvalitativno analizo na podlagi informacij za pretekla in prihodnja obdobja s ciljem, da se oceni lasten profil tveganosti banke, njen položaj glede na druge banke in njena ranljivost na številne zunanje dejavnike.

---

⁷ <http://www.ecb.europa.eu>

5.3 ORGANIZACIJA CELOVITE OCENE

Če naj se dosežejo cilji celovite ocene, morajo biti postopki centralno organizirani, s čimer se zagotavlja doslednost v vseh sodelujočih državah članicah. Celovita ocena je bila organizirana na način, ki zagotavlja dosledno izvajanje zanesljive metodologije, učinkovito upravljanje in primerno hiter postopek sprejemanja odločitev.

Centralna struktura za vodenje in izvajanje celovite ocene ima tri različne plasti, ki jih dopolnjujejo ustrezne lokalne nacionalne strukture v vsaki od 18 sodelujočih držav članic.

Celovito oceno vodi usmerjevalni odbor za celovito oceno (CASC), ki je podrejen neposredno Nadzornemu odboru.⁸ Usmerjevalnemu odboru za celovito oceno predsedujeta predsednica Nadzornega odbora in podpredsednik ECB, vključuje pa štiri predstavnike ECB in predstavnike na visoki ravni iz osmih pristojnih nacionalnih organov.

Celoten projekt vodi Jukka Vesala, ki je tudi generalni direktor generalnega direktorata Mikrobonitetni nadzor III. Jukka Vesala kot vodja projekta celovite ocene nadzira tehnična pripravljala dela, ki jih opravljata dve tehnični strukturi, in sicer osrednja služba za vodenje projekta (CPMO) in tim za stresni test v okviru celovite ocene (CAST), pri čemer zagotavlja povezavo med tem tehničnim delom in usmerjevalnim odborom za celovito oceno, kot tudi tesno sodelovanje z EBA in državami zunaj EMN, ki so vključene v celovito oceno.

Služba CPMO je odgovorna za zagotavljanje kakovosti, opredelitev metodoloških standardov in vsebinsko usmerjanje pristojnih nacionalnih organov, s čimer se zagotavlja primerljivost in doslednost. Vanjo so vključeni zaposleni ECB (ki jim pomagajo zunanji svetovalci), sodeluje pa z lokalnimi nacionalnimi strukturami in spremlja njihovo delo, tako da to poteka nemoteno. Vzpostavljeni so bili državni timi, v katere so vključeni zaposleni ECB, ki v vsaki državi izvajajo zagotavljanje kakovosti, nudijo tehnično pomoč in zagotavljajo dosledno izvajanje celovite ocene.

Tim CAST šteje še enega predstavnika ECB, dva predstavnika EBA in dva predstavnika pristojnih nacionalnih organov. Odgovoren je za zagotavljanje tesnega sodelovanja z EBA, kot tudi za potrebno povezavo med projektom ocenjevanja bilanc stanja in stresnim testom.

---

⁸ Usmerjevalni odbor za celovito oceno je bil do formalne ustanovitve Nadzornega odbora podrejen skupini na visoki ravni za nadzor.

6 ORGANIZACIJA NADZORNE FUNKCIJE V ECB

ECB za opravljanje nove nadzorne funkcije vzpostavlja štiri nove generalne direktorate (GD) in sekretariat, kjer naj bi skupaj delalo okrog 770 oseb (v ekvivalentu polnega delovnega časa).

- GD za mikrobonitetni nadzor I in II bosta zadolžena za **neposreden vsakodnevni nadzor pomembnih bank**;
- GD za mikrobonitetni nadzor III bo zadolžen za **posreden nadzor** manj pomembnih bank;
- GD za mikrobonitetni nadzor IV bo zadolžen za **horizontalne** in specialistične storitve ter bo hkrati zagotavljal podporo drugim GD pri izvajanju njihovih funkcij;
- posebej v ta namen vzpostavljen sekretariat bo zagotavljal podporo Nadzornemu odboru in podstrukturam, povezanim z njim.

Zaposlovanje za potrebe EMN poteka v skladu z obstoječimi pravili in postopki zaposlovanja za potrebe ECB, ki določajo, da se zaposleni in vodstveni kadri izberejo z natečajnim postopkom, ki ga vodi izbirna komisija. Postopek zaposlovanja za potrebe EMN poteka od zgoraj navzdol, kar pomeni, da je bilo najprej objavljeno prosto delovno mesto predsednika Nadzornega odbora, konec septembra 2013 so sledile objave prostih delovnih mest na višji vodstveni ravni, na začetku decembra 2013 pa so bila objavljena prosta delovna mesta večine srednjih vodstvenih kadrov. Takšen pristop naj bi izbranim višjim vodjem omogočil sodelovanje v komisijah za izbor srednjih vodstvenih kadrov, tem pa v komisijah za izbor njihovih sodelavcev.

Do tega trenutka je bilo opravljeno naslednje: sredi decembra 2013 je bila imenovana predsednica Nadzornega odbora, ki je na začetku januarja 2014 sodelovala pri končnem odločanju o imenovanju štirih generalnih direktorjev. O šestih namestnikih generalnih direktorjev naj bi bilo odločeno februarja 2014. Zaposlovanje večine srednjega vodstvenega kadra (okrog 100 mest) pravkar poteka, večina prostih delovnih mest za strokovnjake pa je bila objavljena do konca leta 2013. Vsa preostala prosta delovna mesta (za okrog 20 vodij na srednji ravni in 280 strokovnjakov, vsa v GD mikrobonitetni nadzor III in IV) naj bi bila objavljena do konca februarja 2014. Zaposlovanje v GD mikrobonitetni nadzor I in II je imelo prednost zaradi oblikovanja skupnih nadzorniških timov in izvedbe celovite ocene.

Zaposleni v štirih novih GD in novem sekretariatu bodo začasno nameščeni v najeti stavbi v bližini stolpnice Eurotower. Ko se bo ECB preselila v novo stavbo, ki se gradi v mestni četrti Ostend v Frankfurtu, pa se bo nadzorniško osebje preselilo v Eurotower. Nova stavba ECB je

bila načrtovana v času, ko nadzorne naloge še niso bile predvidene, zato je premajhna, da bi lahko sprejela tudi nadzornike.

Poleg dodatnih zaposlenih, ki so potrebni zaradi razširitve področja dejavnosti in nalog, se ustvarjajo številne poslovne enote v okviru obstoječe strukture, ki naj bi zaposlovale okrog 200 stalnih zaposlenih v ekvivalentu polnega delovnega časa. Tako so bili oblikovani novi oddelki v generalnih direktoratih Pravna služba, Statistika in Finančna stabilnost (ta je bil preimenovan v generalni direktorat Makrobonitetna politika in finančna stabilnost, kar odraža njegove nove funkcije po uredbi o EMN). Poleg tega so bili oblikovani tudi novi odseki v generalnih direktoratih Kadrovska služba, proračun in organizacija ter Uprava.

V skladu z uredbo o EMN bo Svet ECB pripravil in objavil *Kodeks ravnanja za zaposlene in vodilne v ECB, ki sodelujejo pri bančnem nadzoru*. ECB trenutno pregleduje osnutek kodeksa, da bi ga pravočasno predložila Nadzornemu odboru in organom odločanja ECB.

7 PRIPRAVA DRUGIH POMEMBNIH VIDIKOV DELA

7.1 MAPIRANJE BANČNEGA SISTEMA EUROOBMOČJA

Kot omenjeno v razdelku 2.1, so bili strokovnjaki z delovnega področja DP1 zadolženi za mapiranje bančnega sistema euroobmočja ali, z drugimi besedami, za pripravo kataloga vseh nadzorovanih institucij v pristojnosti EMN, ki vsebuje podatke o notranji strukturi in sestavi vseh bančnih skupin euroobmočja.

Strokovnjaki z DP1 so opravili večje število zbiranja podatkov za analize in poročila, ki so služili kot podlaga v razpravah o različnih vidikih razvrstitve nadzorovanih subjektov kot pomembnih ali manj pomembnih. Zbiranje in analiza podatkov je bilo osredotočeno na subjekte, ki bodo verjetno spadali pod pristojnost EMN. Pristop k zbiranju podatkov o teh subjektih je bil zasnovan tako, da je omogočil ocenjevanje njihove pomembnosti v skladu z merili iz uredbe o EMN. Metodološke podrobnosti, ki se nanašajo na ocenjevanje in določanje pomembnih bank, bodo razkrite v posebnem razdelku okvirne uredbe o EMN. Poleg merila velikosti sta pri določanju pomembnosti institucije še zlasti pomembni struktura in sestava nadzorovanih skupin, ki se ocenjujeta na najvišji ravni konsolidacije.

Podatkovni niz, zbran v okviru DP1, je ECB služil kot podlaga pri izboru institucij, ki so predmet celovite ocene (glej razdelek 5.1), ter kot podlaga začetnega seznama pomembnih institucij, ki mora biti pripravljen, še preden EMN v celoti prevzame svoje nadzorne funkcije.

7.2 OKVIR NADZORNIŠKEGA POROČANJA

Oblikovano je bilo še eno delovno področje, DP4, z naslednjima nalogama:

- da popiše razpoložljivost primerljivih podatkov na ravni euroobmočja;
- da začne razvoj okvira nadzorniškega poročanja EMN.

Ta projekt je vključeval uvedbo predlog, ki jih je EBA pripravil za finančno (FINREP) in skupno poročanje (COREP).

Med jurisdikcijami je bilo ugotovljenih nekaj razlik v primerljivosti, kar pa naj bi se izboljšalo s sprejetjem izvedbenih tehničnih standardov EBA. V pripravljalni fazi je bilo vseeno odločeno, naj se obseg podatkov, potrebnih za namene nadzora, ne omejuje z zahtevo po njihovi popolni primerljivosti.

Zasnova prihodnjega okvira nadzorniškega poročanja temelji na podatkih, ki so potrebni za organizacijo centraliziranega sistema ocenjevanja tveganj. Temu ustrezno so spremenljivke, vključene v poročevalski okvir, razvrščene glede na različne profile tveganosti bank, sistem sam pa je prilagodljiv, ker se bodo metodologije za ocenjevanje različnih tveganj še razvijale in vplivale na zasnovo podatkovnih predlog.

Pred sprejetjem uredbe o EMN je bilo opravljenih dvoje zbiranj podatkov, od katerih nobeno ni pomenilo neposrednega zbiranja podatkov od bank. Namesto tega so pristojni nacionalni organi podatke zbirali prek obstoječih nacionalnih poročevalskih shem. Zbrana je bila relativno velika količina podatkov, kar je prispevalo k podrobnejši zasnovi centraliziranega sistema ocenjevanja tveganj.

Po odobritvi uredbe o EMN se je ECB s pristojnimi nacionalnimi organi dogovorila o posebnem zbiranju podatkov, ki so potrebni za centralizirani sistem ocenjevanja tveganj in primerni glede na profile tveganosti (npr. likvidnostno in obrestno tveganje). Če pristojni nacionalni organi niso imeli podatkov, so se ti zahtevali neposredno od bank. Pripravljena so bila podrobna navodila, za pristojne nacionalne organe in banke pa so pri ECB oziroma na nacionalni ravni na voljo tudi središče za pomoč in odgovori na pogosta vprašanja. Pri zbiranju podatkov je bilo storjeno vse za učinkovito usklajevanje zahtev in preprečitev podvajanja.

Za ECB je pomembno, da bo imela statistične nabore podatkov na voljo pravi čas za prevzem svojih nadzornih nalog. ECB si zato prizadeva izboljšati ustrezen nabor podatkov, ki bodo služili posebnim potrebam EMN.

Vzporedno s tem se pripravlja tudi podatkovni sistem, ki je potreben za sprejem nadzorniških podatkov o bankah in metapodatkov v ECB, njihovo shranjevanje, obdelavo (vključno s

preverjanjem veljavnosti in doslednosti), varstvo zaupnosti in razširjanje. Ta podatkovni sistem bo imel dva glavna elementa:

1. podatke, ki bodo temeljili na izvedbenih tehničnih standardih za nadzorniško poročanje, ki jih je EBA objavil julija 2013;
2. druge običajne nadzorniške podatke, ki jih EBA ni poenotil.

Podatkovni sistem naj bi bil uveden postopoma, prva faza naj bi bila tako končana do julija 2014. Povezan bo z registrom institucij in odvisnih družb (RIAD), ki naj bi vseboval podatke o institucijah ter ključne podatke o poslovanju bank in sestavi bančnih skupin (t. i. referenčni podatki). Sistem bo omogočal tudi gostovanje bančnih podatkov, tako na posamični kot konsolidirani ravni (na ravni skupine).

7.3 OKVIR NADOMESTIL ZA NADZOR

V skladu z uredbo o EMN bo ECB zaračunavala letno nadomestilo za nadzor kreditnim institucijam s sedežem v sodelujočih državah članicah in podružnicam, ki jih v sodelujoči državi članici ustanovi kreditna institucija s sedežem v nesodelujoči državi članici. To nadomestilo naj bi zgolj pokrivalo izdatke, ki jih bo ECB imela v zvezi s svojimi nadzornimi nalogami. Nadomestilo se bo določilo na najvišji ravni konsolidacije v okviru sodelujočih držav članic ter bo temeljilo na objektivnih merilih, povezanih s pomembnostjo in profilom tveganosti zadevne kreditne institucije, vključno z njeno tveganju prilagojeno aktivo.

Delo na tem področju je bilo do zdaj osredotočeno na naslednje:

- **začetek oblikovanja mehanizma za izračun nadomestila za nadzor** – v letu 2013 je ECB proučila različne sisteme in pristope, ki se uporabljajo v Evropi in zunaj nje, zlasti v ZDA, da bi ugotovila najboljše prakse;
- **priprava uredbe ECB o nadomestilu** – ta uredba bo vključevala načine in merila za določanje zneska letnega nadomestila za nadzor, ki se bo zaračunavalo (vključno s podrobnostmi o metodologijah), ter postopek izdajanja računov.

Naslednja koraka bosta dokončanje predlogov za metodologijo ECB glede nadomestila za nadzor ter organizacija javnega posvetovanja o osnutku uredbe ECB o nadomestilu za nadzor (to naj bi se zgodilo v prvi polovici leta 2014).

7.4 IT-INFRASTRUKTURA

Razvoj novih poslovnih procesov in operacij za potrebe EMN podpirajo štiri delovna področja v IT:

- **Skupne IT-storitve:** nove delovne postaje so bile pripravljene na začasni lokaciji, kjer bodo nameščeni zaposleni v EMN, do konca jeseni 2014 jim bo sledilo skupaj še 1.100 novih delovnih postaj. Pristojni nacionalni organi se bodo povezali s programi EMN prek CoreNet, trenutne mrežne strukture, ki jo uporabljajo nacionalne centralne banke (razen pristojnih nacionalnih organov Nemčije in Latvije, kjer bodo morda potrebne drugačne rešitve). Pregledujejo se možnosti za izmenjavo podpisanih in šifriranih sporočil z nacionalnimi centralnimi bankami zunaj ESCB.
- **Upravljanje sodelovanja, poteka dela in informacij:** vzpostavlja se javna linija za pomoč pri poizvedbah v zvezi z EMN (glej razdelek 7.6), vzpostavljen je bil tudi projekt za potek dela v IT (e-kontakt).
- **Načrtovanje poslovnih virov:** trenutno se proučujejo poslovne zahteve ter možne rešitve glede proračuna, organizacijske strukture in s poročanjem povezanih sprememb v okviru EMN, ki so jih ugotovili predstavniki poslovnih področij. Glede stroškov dela, izdajanja računov ter izterjave in usklajevanja plačil (glej razdelek 7.3) je ECB kot možni rešitvi izbrala modula SAP »pobiranje in razdeljevanje sredstev v javnem sektorju« ter »upravljanje z davki in prihodki«. Razvoj prototipa je v teku in bo predstavnikom poslovnih področij pravočasno prepuščen v oceno.
- **Zbiranje, obvladovanje kakovosti in analiza podatkov:** začelo se je delo na sistemu nadzorniških bančnih podatkov (SUBA). Zaključeni sta bili poslovna in tehnična analiza. V decembru je bil uveden prototip, ki naj bi olajšal zbiranje in oceno nadzorniških datotek v zgodnjem obdobju (tj. v prvem četrtletju 2014) v skladu z novimi standardi (ITS in XBRL). Analizirane so bile poslovne zahteve v zvezi z mapiranjem in vključitvijo pomembnih bank v sistem RIAD, rešitve se pripravljajo. Poleg tega so bile opravljene delavnice s poslovnimi uporabniki v ESCB, kjer so se zbirale in ocenjevale poslovne zahteve za sistem ocenjevanja tveganj. Odbor za informacijsko tehnologijo Eurosistema/ESCB se je začel sestajati tudi v sestavi EMN, da bi olajšal sprejemanje odločitev in komunikacijo v zvezi z zadevami, ki se nanašajo na EMN.

7.5 UPRAVLJANJE Z INFORMACIJAMI

ECB se je zaradi doseganja sinergij odločila, da bo, čeprav popolnoma v skladu z ločenostjo svojega mandata za izvajanje denarne politike in svoje nove nadzorne funkcije, za potrebe EMN prilagodila in ponovno uporabila svoje obstoječe politike, prakse in orodja za upravljanje informacij⁹ (tj. sistem DARWIN za upravljanje z dokumenti), ker se je izkazalo, da uspešno izpolnjujejo podobne zahteve v drugih okoljih (npr. ECB, ESRB ali odborih ESCB).

V zadnjih mesecih je ECB pristojnim nacionalnim organom omogočila varen dostop do sistema DARWIN ter pripravila delovne prostore, da bi podprla delo v pripravljalni fazi, organe sprejemanja odločitev v EMN, celovito ocenjevanje in odbore ESCB, ko se sestajajo v sestavi EMN. V vsakem delovnem prostoru je varen portal, ki omogoča enostaven dostop do informacij ter napredne funkcije za prenos in sodelovanje.

ECB pripravlja dodatne rešitve za upravljanje informacij, ki bodo v podporo nadzornim procesom. Cilj je zagotoviti delovne prostore, kjer si bodo nadzorniki iz ECB in vseh pristojnih nacionalnih organov lahko izmenjali informacije, povezane z bonitetnim nadzorom nad kreditnimi institucijami in inšpekcijskimi pregledi kreditnih institucij, in sicer na enostaven način in v skladu z najvišjimi standardi varnosti informacij. V okviru projekta se načrtuje tudi povezava med skupnimi nadzorniškimi timi prek vmesnika, ki bo predstavljal enolično vstopno točko do informacijskega okolja EMN, pa tudi priprava analitičnega in poročevalskega kompleta orodij, ki ga bodo skupni nadzorniški timi uporabljali pri popolni oceni tveganja nadziranih institucij ter povezanih kvantifikacij kapitala in likvidnosti.

7.6 KOMUNICIRANJE

V GD Stiki z javnostjo in jezikovne storitve v ECB je bil oblikovan namenski projektni tim za koordinacijo zadev, povezanih z zunanjim komuniciranjem o zadevah EMN. EMN bo izkoristil obstoječe sinergije v GD in bo imel posebne predstavnike za stike z javnostjo za področje nadzora, ter zaposlene za usklajevanje prevajanja, protokola in dela z javnostjo, prevajanja in urejanja angleških besedil, notranjih komunikacij, vprašanj javnosti, multimedijev in spremljanja medijev. Pripravljajo se ključne komunikacijske politike, pri čemer sodeluje odbor Eurosistema/ESCB za komuniciranje, v okviru katerega je bila oblikovana nova sestava za EMN, ki med drugim vključuje višje komunikacijske strokovnjake iz pristojnih organov.

Glavno komunikacijsko orodje, ki ga bo imel EMN na razpolago, bo spletna stran. Na dan, ko je Evropski parlament glasoval o uredbi o EMN, je na spletni strani ECB zaživel razdelek

---

⁹ Vsaka informacija, ne glede na njen medij ali obliko, ki se nanaša na politike, naloge, dejavnosti ali odločitve ECB (vključno z nalogami in dejavnostmi, ki se opravljajo v skladu z določbami Statuta ESCB in ECB) in je nastala v ECB ali jo ima v posesti ECB.

»Banking Supervision«. Gre za začasno rešitev, ki se postopoma širi in bogati z informacijami, ki se nanašajo na EMN.

Vzporedno se razvija nova spletna stran, namenjena EMN, ki naj bi zaživela novembra 2014, ko bo EMN v celoti operativen. Trenutno se zbirajo in ocenjujejo osnovne komunikacijske zahteve glede EMN – poleg vidikov, ki jih pokriva medinstitucionalni sporazum med Evropskim parlamentom in ECB. Na njihovi podlagi se bo določila vsebina in struktura nove spletne strani.

Čeprav morata biti mandat ECB za vodenje denarne politike in nova nadzorna funkcija jasno in funkcionalno ločena, bodo informacije o EMN na voljo tako na glavni spletni strani ECB kot tudi na samostojni strani EMN.

Pričakuje se, da bodo nove nadzorne naloge ECB sprožile veliko povečanje števila vprašanj, s katerimi se bo javnost obračala na ECB. Na podlagi rezultatov ankete o obdelavi vprašanj javnosti v kontekstu nadzora in na podlagi študije izvedljivosti namerava ECB povečati zmogljivost svoje funkcije za vprašanja javnosti.

8 ODGOVORNOST

Okvir odgovornosti je ključen za preglednost, legitimnost in neodvisnost nadzorniških odločitev, hkrati pa EMN omogoča, da svoje nadzorniške dolžnosti opravlja uspešno in učinkovito. Uredba o EMN določa obsežen in zanesljiv okvir odgovornosti.

Tako je ECB za izvajanje uredbe o EMN odgovorna Evropskemu parlamentu in Svetu EU ter/in, če je potrebno, Euroskupini ob navzočnosti predstavnikov iz nesodelujočih držav članic. V ta namen uredba o EMN predvideva različne kanale odgovornosti pri poročanju ne samo omenjenima institucijama, pač pa tudi Evropski komisiji in nacionalnim parlamentom. Uredba o EMN določa tudi jasne postopke imenovanja predsednika in podpredsednika Nadzornega odbora.

8.1 ODGOVORNOST DO EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA EU

Evropski parlament in ECB sta 12. septembra 2013 podpisala **izjavo**, s katero sta se instituciji zavezali k formalni sklenitvi **medinstitucionalnega sporazuma** o praktičnih podrobnostih za uresničevanje demokratične odgovornosti in nadzora nad opravljanjem nalog, prenesenih na Evropsko centralno banko v okviru enotnega mehanizma nadzora ali, z drugimi besedami, o tem, kako se bodo relevantna določila o odgovornosti iz uredbe o EMN izvajala v praksi. Ob tej priložnosti sta predsednika Evropskega parlamenta in ECB tudi izjavila, da nameravata hitro začeti z javnim izbirnim postopkom za imenovanje predsednika Nadzornega odbora.

Uredba o EMN je začela veljati 3. novembra 2013, **medinstitucionalni sporazum** pa 7. novembra 2013. Čeprav uredba o EMN tega izrecno ne predvideva, je tudi Svet EU z ECB sklenil **memorandum o soglasju**, v katerem so podrobneje obdelana določila iz uredbe o EMN, ki urejajo sodelovanje med obema institucijama v zvezi z EMN. Memorandum o soglasju je začel veljati 12. decembra 2013.

Ključni kanal odgovornosti zagotavljajo redna zaslišanja in priložnostna izmenjava mnenj, ki potekajo med predsednico Nadzornega odbora ter Odborom za ekonomske in monetarne zadeve (ECON) Evropskega parlamenta ter Euroskupino. Objavo tega četrtnega poročila o EMN bo spremljalo prvo zaslihanje pred ECON, ki se načrtuje za 4. februar 2014. Medinstitucionalni sporazum določa tudi okvir o sodelovanju EMN v parlamentarnih preiskavah in o zaupnih posvetovanjih s predsednico Nadzornega odbora, ter predvideva podpis dogovora o zaupnosti z vsakim sodelujočim. ECON bo prejemal zapisnike sej Nadzornega odbora, v primeru likvidacije kreditne institucije pa tudi informacije, ki niso zaupne. Pravni akti ECB, ki se nanašajo na nadzorne naloge in morajo biti predmet javnega posvetovanja, bodo Parlamentu predloženi vnaprej.

Glede drugih posebnih kanalov odgovornosti in poročanja bodo v prehodnem obdobju četrtna poročila predstavljena Evropskemu parlamentu, Svetu EU in Evropski komisiji, letno poročilo pa Evropskemu parlamentu, Svetu EU, Evropski komisiji in Euroskupini. Letno poročilo bo posredovano tudi nacionalnim parlamentom sodelujočih držav članic, ki bodo lahko podali vprašanja ali opombe. Širši oris glavne vsebine četrtnih in letnih poročil je že določen v medinstitucionalnem sporazumu in memorandumu o soglasju.

V skladu z vidno vlogo, ki jo uredba o EMN v zvezi z izvajanjem odgovornosti namenja predsednici Nadzornega odbora, bo ta predstavila letno poročilo odboru ECON in Euroskupini ob navzočnosti predstavnikov iz sodelujočih držav članic zunaj euroobmočja. Prvo letno poročilo naj bi bilo objavljeno do konca leta 2014. V skladu z medinstitucionalnim sporazumom bo objavljeno na spletni strani ECB. Člani parlamenta in Sveta EU se bodo z ustnimi in pisnimi vprašanji lahko obrnili na predsednico Nadzornega odbora. Pisna vprašanja z odgovori bodo objavljena na spletnih straneh Evropskega parlamenta in ECB. Tudi širša javnost bo lahko poslala vprašanja in komentarje glede te in drugih z EMN povezanih zadev, ki bodo povzeta v zbirki pogosto zastavljenih vprašanj (glej tudi razdelek 7.6).

Nekatere od relevantnih določb uredbe o EMN so bile do datuma predložitve tega prvega četrtnega poročila o EMN že izvedene. To se nanaša predvsem na javni izbirni postopek za imenovanje predsednice Nadzornega odbora. Zaradi zelo dobrega sodelovanja med Evropskim parlamentom, Svetom EU in ECB so bili koraki, predvideni v medinstitucionalnem sporazumu in Sporazumu o soglasju, opravljeni nujnostno, tako da je Svet EU predsednico Danièle Nouy

imenoval 16. decembra 2013. Na predlog Sveta ECB z dne 22. januarja 2014 o imenovanju Sabine Lautenschläger za podpredsednico Nadzornega odbora bo 3. februarja 2014 nastopila pred Odborom za ekonomske in monetarne zadeve (ECON) v Evropskem parlamentu, kjer bo potekalo javno zaslišanje o potrditvi in glasovanje o predlagani kandidatki za podpredsednico. Koraki v javnem izbirnem postopku, ki so pripeljali do predloga Sveta ECB za imenovanje predsednice, so vključevali tudi predložitev osnutka objave prostega delovnega mesta in kratkega seznama kandidatov za to funkcijo Evropskemu parlamentu in Svetu EU. Tudi ECON je imel javno potrditveno zaslišanje in glasovanje o imenovani kandidatki za predsednico.

Pred imenovanjem predsednice Nadzornega odbora so člani parlamenta vprašanja o pripravah na EMN pošiljali predsedniku ECB, odgovori pa so bili objavljeni na spletnih straneh Evropskega parlamenta in ECB. Po nastopu funkcije 16. decembra 2013 je na vprašanja odgovarjala tudi predsednica Nadzornega odbora. V skladu z medinstitucionalnim sporazumom je Parlament 4. februarja 2014, pred javnim posvetovanjem, ki se bo začelo 7. februarja, prejel tudi osnutek okvirne uredbe o EMN, ki je eden ključnih dokumentov v okviru pripravljanih del EMN.

9 NASLEDNJI KORAKI IN PRIHODNJI IZZIVI

Eden glavnih izzivov, s katerimi se je morala soočiti ECB, sta bila narava in obseg novih nalog, kakršnim v njeni zgodovini ni para. Poleg tega je tudi časovni okvir za vzpostavitev EMN zelo kratek, pravzaprav dosti krajši od časovnega okvira, ki je bil na voljo za vzpostavitev ECB in enotne denarne politike.

Dodatna težava so bile spremembe časovnice. Datum, na katerega bo ECB prevzela svoje nove nadzorne naloge, se je postopoma premikal z marca na november 2014, kar je zahtevalo stalno prilagajanje vseh rokov (npr. vpliv na sprejemanje odločitev, nadzorniški koledar, logistične priprave, zaposlovanje in oblikovanje skupnih nadzorniških timov).

Pred naslednjim četrtnim poročilom, ki je predvideno za maj 2014, se bo morala ECB soočiti še zlasti z naslednjimi izzivi:

- V zvezi z zaposlitvijo večine oseb za potrebe EMN in oblikovanjem skupnih nadzorniških timov, odgovornih za vsakodnevni nadzor kakšnih 130 pomembnih bank, mora ECB vzpostaviti razmere za plodno sodelovanje med zaposlenimi, delujočimi v »centru«, in osebjem pristojnih nacionalnih organov. Dobro vodenje je ključno za

EMN, v katerem delujejo visoko usposobljeni ljudje z istim ciljem, ki pa so lahko zaposleni pri različnih organih in locirani v različnih mestih.

- Ključnega pomena je, da bo Nadzorni odbor od vsega začetka deloval kar se da učinkovito. Obdobje do prevzema nalog s strani ECB zahteva sprejetje številnih temeljnih odločitev, ki ne bodo vplivale samo na splošno delovanje EMN, pač pa tudi na nadaljnji razvoj in kalibracijo metodologij nadzora in ocenjevanja tveganj v EMN, kar je potrebno, če naj ECB že v letu 2014 sprejema kapitalske in likvidnostne odločitve. Pomembno je tudi za celovito oceno, o čemer je bilo nedavno najavljenih več podrobnosti.
- Po prvem četrtnem poročilu bo ECB skušala izpolniti legitimna pričakovanja v smislu odgovornosti in preglednosti, ki jih sprožata medinstitucionalni sporazum in memorandum o soglasju. ECB je popolnoma zavezana izvrševanju svojih odgovornosti v skladu s tema aktoma.